

Poziv za Preispitivanje Uloge Holandjana u Srebrenici

Author: [Othon Zimmermann](#)

Istaknuti novinari u Holandiji tvrde da su holandske trupe morale vise da se zaloze u sprecavanju masakra u Srebrenici.

Ponovo se cuju pozivi za sprovedjenje parlamentarne istrage u Holandiji o ulozi zastitnog holandskog bataljona Ujedinjenih nacija u padu muslimanske enklave Srebrenice pre pet godina.

Posto su bosansko-srpske snage zauzele ovu enklavu pod zastitom UN, one su pogubile veliki broj stanovnika u jednom od najgorih zlocina u Evropi posle Drugog svetskog rata.

Ova inicijativa dolazi u trenutku kada je medjunarodna humanitarna organizacija Doktori bez granica, MSF, optuzila francuske vlasti da onemogucavaju istragu o umesanosti Francuske u ovaj incident. Holandski ministar za zastitu zivotne sredine, Jan Pronk, podrzao je zahtev oko 40 istaknutih pisaca i novinara za sprovedjenje istrage o padu "zastitne zone" i masakra oko 7.000 muskaraca koji je potom usledio.

U otvorenom pismu upucenom vladi, koje se podudara sa obelezavanjem petogodisnjice srebrenicke tragedije, pisci tvrde da je 150 lako naoruzanih pripadnika holandskog mirovnog bataljona, Dutchbat, kojima je bilo povereno cuvanje ove enklave, moglo spreciti njeno zauzimanje.

"Dutchbat nije zastitio stanovnike Srebrenice i hiljade drugih izbeglica u zastitnoj zoni UN", kaze se u ovom pismu. "Enklava je pala, pobijeno je na hiljade ljudi i zvanicno se mnogi vode kao nestali, a Dutchbat nije preduzeo nijedan korak vredan spomena da bi se zastitili njihovi zivoti".

Dok su se bosansko-srpske trupe priblizavale ovoj enklavi, holandski vojnici su na pocetku pruzili neku vrstu otpora da bi se kasnije povukli. UN i Hag tvrde da mirovne trupe nisu mogle predvideti sta ce se desiti posle pada Srebrenice. Pronk je insistirao da ipak ima jos mnogo nerasvetljenih stvari u vezi sa ulogom Holandjana u ovoj tragediji.

"Vlada je odlucila da se mi (Dutchbat) na odgovoran nacin povucemo, sto se tice samih Muslimana", rekao je on. "Osnovno pitanje je: kako smo mogli dozvoliti nasim ljudima da se povuku s obzirom na odgovornost koju su imali".

Srebrenica i dalje progoni holandsku javnost, iako mnogi politicari zameraju zbog nacina na koji su holandski vojnici optuzeni za ovu tragediju. Od ukupno 250 holandskih ministara samo je pet prisustvovalo komemoraciji Srebrenice prosle nedelje. Stavise, premijer Wim Kok je naglasio da Pronkova kritika holandskih vojnika pre i posle tragedije ne predstavlja stav vlade.

Otkako su Srbi zauzeli Srebrenicu, holandski sudovi su zajedno sa sest nezavisnih komisija doneli odluku da nema osnova za sprovedjenje sudskog postupka protiv srebrenickih mirovnih trupa. Medjutim, sumnje u vezi sa drzanjem vojnika godinama uporno opstaju.

One su delom povecane usled navoda da su vojnici unistili fotografske i video dokaze koji pokazuju kako oni pomazu bosansko-srpskim trupama da prikupe Muslimane posle pada ove enklave. Godinama se iz Holandije mogu cuti pozivi za punu istragu o srebrenickoj tragediji.

Holandska vlada ceka na rezultate dva izvestaja o ovoj aferi pre nego sto se odluci za sledeci korak. Istraga holandskog Instituta za ratnu dokumentaciju bice objavljena u maju sledece godine. Jos jedna istraga parlamentarne komisije Bakker, imenovane po njenom predsedniku, socijal - liberalnom poslaniku Bertu Bakeru, bice objavljena u septembru. Na sastancima ove komisije u maju i junu culo se da je Ministarstvo odbrane bilo podeljeno po pitanju misije Dutchbat.

Oni koji su se protivili mislili su da je veoma rizicno slati tako mali, lako naoruzani bataljon. Pojedinci koji su se zalagali za ovaj potez mislili su da je to nacin da se sprece smanjenja budzeta odbrane. U otvorenom pismu vladi, holandski pisci tvrde da je za vreme Bakker saslanja "bilo ocigledno da je bezbedno povlacenje holandskih trupa bilo od vece vaznosti od osnovnog zadatka Dutchbata: zastite gradjana i izbeglica".

U Francuskoj se MSF zalaze za sprovodjenje parlamentarne istrage o ponasanju francuskog komandanta UN u Bosni u vreme srebrenicke tragedije, generala Bernarda Janviera. MSF i druge grupe zele da znaju zasto Janvier nije pozvao NATO da bombarduje bosanske Srbe koji su pretili da ce zauzeti ovu enklavu. U to vreme, u grupi od 350 pripadnika UN, koje su kao taoce drzale njihove snage, nalazilo se nekoliko Francuza.

MSF kaze da su se bosansko srpski lideri hvalili da su primili garancije da NATO avioni nece napasti bez prethodnog odobrenja francuskog predsednika Jacquesa Chiraca.

"Ko je rekao Janvieru da ne izda naredjenje (za vazdusni napad)? Koji su bili argumenti protiv toga? Mozda je odnos izmedju Janviera i Chiraca ono sto ometa istragu", rekao je predsednik MSF, Jean Herve Bradol.

Othon Zimmermann je novinar iz Haga

Location: Bosnia and Herzegovina

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/poziv-za-preispitivanje-uloge-holandjana-u-srebrenici>